

Riistavahinkolaki ja siihen liittyvät määräykset ja asetukset

Petovahinkotarkastaja -koulutus
Sodankylä 11.5.2010 ja Pudasjärvi 12.5.2010
Marika Lehtinen

Riistavahinkolaki ja siihen liittyvät määräykset ja asetukset

- Riistavahinkolaki
 - Muutokset aiempaan lainsäädäntöön
 - Alemmat säädökset
 - Ajankohtaista

Riistavahinkolaki 105/2009

- Aiemmin Metsästyslaki 87 § sekä valtioneuvoston asetukset petoeläinvahinkojen korvaamisesta (277/2000) ja hirvieläinvahinkojen korvaamisesta (1162/2000)
- Voimaan 1.12.2009
- Tarkoituksena koota hirvieläin- ja suurpetovahinkojen lainsäädäntö yhteen lakiin ja tarkistaa säädöstatasot
- Sovelletaan jo vuoden 2009 aikana tapahtuneiden vahinkojen korvaamiseen
- Alemman asteen säädöksistä osa valmiina ja osa valmisteilla

Muutokset aiempaan lainsäädäntöön

1. Omavastuu pois, tilalle korvauskynnys
2. Porovahinkojen korvausjärjestelmän muutokset
 - Porovahingot
 - Vasahävikkikorvaus
 - Poikkeuksellisen suuret porovahingot
3. Liikennevahinkojen korvaaminen pois
4. Uusi riistavahinkorekisteri
5. Ministeriön ja Mavin tehtäviä
 - Alemmat säädökset
 - Ajankohtaista

1. Omavastuu pois, tilalle korvauskynnys

- Omavastuu 250,00 euroa pois
- 170,00 korvauskynnys
 - Hakijakohtainen vahinkojen yhteismäärä kalenterivuotta kohden yli 170,00 euroa > vahinko korvataan
 - Aiemmin korvaussummasta vähennettiin omavastuu
 - Koskee riistaeläinten aiheuttamia viljelys-, eläin-, irtaimisto-, poro- ja metsävahinkoja
 - Henkilövahingoissa tällaista rajaa ei ole, toimivaltainen viranomaisena Valtiokonttori

2. Porovahingot

- Suurpedon tappaman tai suurpetovahingon vuoksi lopetetun poron käypä arvo korvataan enintään 1,5-kertaisena
 - Aiemmin 2-kertainen korvaus
- Koskee aikuisia poroja, ja vassoja muulloin kuin vasonnan ja 30.11 välisenä aikana
- Jos poron omistajaa ei tiedetä, korvaus maksetaan paliskunnalle
- Mavin määräys porojen käyvistä arvoista (lausunnolla)
 - Käyvät arvot porolajeittain määritetään lain mukaan porolajin keskimääräisen painon, porolajikohtaisen siitoskertoimen ja poronlihan tuottajahinnan perusteella
 - Poronlihan tuottajahinta kolmen viimeksi kuluneen poronhoitovuoden keskiarvo

2. Vasahävikkikorvaus

- Laskennallinen korvaus suurpetojen takia kadoksiin jääneistä vassoista
- Maksetaan vasonnan ja marraskuun lopun väliseltä ajalta
- Korvaus maksetaan paliskunnalle, joka jakaa korvauksen edelleen poronomistajille
- Maksetaan vuosittain Paliskuntain yhdistyksen hakemuksella MMM:n päätöksellä
- Paliskunnalle maksettavan korvauksen määrä lasketaan poronhoitoalueen vasontaprosentin, paliskunnan alueen vaadinten määrän, suurpetojen aiheuttaman vasahävikin ja teurasvasan arvon mukaan

2. Poikkeuksellisen suuret porovahingot

- Erityinen korvaus, joka maksetaan poronomistajille, jos paliskunnan vahingot ylittää tietyn vähimmäismäärän
- Suurpedon tappaman tai suurpetovahingon vuoksi lopetetun poron käypä arvo korvataan 3-kertaisena
 - = tavallinen 1,5-kertainen korvaus kaksinkertaisena
- Korvauksen saavat paliskunnat vahvistetaan MMM:n päätöksellä
 - VNa:ssa kerrotaan, että maksetaan niiden paliskuntien poronomistajille, joiden porovahinkojen määrä kolmelta edelliseltä vuodelta suhteutettuna eloporojen ja teurasporojen yhteismäärään ylittää 3 %

3. Liikennevahinkojen korvaaminen pois

- Hirvieläinten ja suurpetojen aiheuttamia liikennevahinkoja ei enää korvata
- Liikennevahinkojen varalle voi nykyään hankkia vakuutuksen

4. Uusi riistavahinkorekisteri

- Tietojärjestelmä, jolla seurataan koko korjausjärjestelmän toimivuutta ja vaikutuksia
 - Korvausten ja avustusten myöntäminen, maksaminen, tarkastukset ja takaisinperintä
- Kehittämisestä vastaavat MMM ja Mavi
- Otetaan käyttöön myöhemmin, toistaiseksi toimitaan entiseen tapaan

5. Toimeenpanon ohjaus Maviin

- Toimeenpano Mavissa maaseutuelinkeino-osaston eläin- ja erikoistukiyksikössä
 - Riistavahinkolaki (105/2009)
 - Satovahinkolaki (1214/2000)
 - Tulvavahinkolaki (284/1983)

5. Ajankohtaista

- Siirtymäaika meneillään
 - Mm. alempien säädösten teko
- Vuoden 2009 vahinkojen korvaaminen
 - Valtioneuvoston asetus, Mavin määräykset (mm. vahinkokasvien yksikköhinnat ja normisadot, porolajien käyvät arvot ja vasahävikkikorvauksen korvausaika), MMMm
 - Tukisovelluksen muutokset
- Mahdollisia muita teknisluonteisia määräyksiä
 - Seurataan lain ja alempien säädösten toimimista ja näitä tarpeen mukaan
- Lomakkeet ja muu ohjeistus ajan tasalle

5. Maaseutuviraston määräykset

- Riistavahinkokasvien yksikköhinnat ja normisadot 2009
 - Mavin määräys 43/09 (Dnro 1060/22/2009) 1.7.2009
 - Mavin määräys 20/10 (Dnro 466/22/2010) 15.3.2010
 - Mavin määräys 30/10 (Dnro 677/22/2010) 22.4.2010
- Maaseutuviraston määräys vuonna 2009 suurpetojen aiheuttamista porovahingoista
 - Käyvät arvot porolajeittain sekä vuoden 2009 vasahävikkikorvauksen alkamisajankohdan määrittäminen

5. Valtioneuvoston asetus

- Hirvieläinten aiheuttamat metsävahingot
- Porojen osalta vasahävikkikorvaukseen ja poikkeuksellisen suuriin porovahinkoihin liittyvät arvot, porovahinkojen maastotarkastukset
- Lausunnolla helmikuussa
 - Toukokuun puolessa välissä valtioneuvostoon
- 2. versio on muuttunut paljon lausunnolla olleesta ensimmäisestä luonnoksesta
- Vasahävikkiin liittyvä vasontaprosentti on 90 %, ja paliskunnittain määritelty vasakuolleisuusprosentti
- Poikkeukselliset porovahingot: elo- ja teurasporojen määrään suhteutettuna porovahinkoja > 3 %

5. Valtioneuvoston asetus

- Kunnan maaseutuelinkeinoviranomainen voi periä maksun porovahingon maastotarkastuksen suorittamisesta vahinkoilmoituksen tekijältä vain silloin kun vahinkoilmoitus on ollut ilmeisen perusteeton
- Maastotarkastusmaksun maksimi on 250,00 euroa
- Kunnan maastotarkastusmaksujen kustannukset korvataan hakemuksella kalenterivuoden päätyttyä
- Jos maastotarkastuksia useita päivässä, voidaan kunnalle korvata maksimissaan 500,00 euroa/päivä
- Koko kalenterivuoden maastotarkastusten korvausmaksimi 8 000,00 euroa,
 - Enontekiön, Inarin, Kittilän ja Sodankylän kunnat 12 000,00 euroa

5. Ministeriöstä

- Maa- ja metsätalousministeriön asetus
 - Eläinvahinkojen korvaamisessa käytettävät arvot
- Maa- ja metsätalousministeriön hallintopäätös
 - paliskunnat, jotka saavat korvausta poikkeuksellisen suurista porovahingoista

5. Lomakkeet

- Mavi vahvistaa uudet lomakkeet
 - Vahinkoilmoitus
 - Arviokirja
 - Korvaushakemus
- Petoeläinten aiheuttamien viljelys-, eläin- ja irtaimistovahinkojen korvaaminen Lnro 131
- Petoeläimen porolle aiheuttama vahinko Lnro 149
- Hirvieläinten maataloudelle aiheuttaman vahingon korvaaminen Lnro 148

Mavi